

Projectplan Gouda Tijdmaschine – 2026

Inleiding

Achtergrond

Gouda Tijdmaschine (GTM) is een samenwerkingsproject tussen historische vereniging 'Die Goude' en Streekarchief Midden-Holland (SAMH). Het project is gestart in 2017 op initiatief van Henkjan Sprokholt, Marianne van der Veer, Bianca van den Berg, Erik Kooistra en Marcel van Dasselaar. Inmiddels bestaat de projectgroep ('kerngroep') uit 11 leden. De samenwerking tussen Die Goude en SAMH is vastgelegd in een overeenkomst in 2020, die is hernieuwd voor onbepaalde tijd in 2023. De kerngroep bestaat uit een dagelijks bestuur (Driehoek genoemd) en werkgroepen die verantwoordelijk zijn voor specifieke onderdelen (Digitalisering, ICT, Communicatie) of projecten (Wijdstraat, Game, Publieksviewer). Daarnaast is er een grote groep vrijwilligers die het project ondersteunt met het digitaliseren van documenten en data.

Doel

Het project GTM wil alle relevante historische data digitaliseren, met name aanwezig in SAMH, maar ook uit andere relevante bronnen. De gedigitaliseerde data worden als basis gebruikt om de ontwikkeling van de stad te reconstrueren en te visualiseren. Het gaat hierbij om de bebouwing, de bewoners en ook de politieke en sociaal-economische ontwikkeling van de stad; alle aspecten van de ontwikkeling van de stad Gouda. De doelgroep hierbij is breed: de geïnteresseerde leek, onderzoekers van historische data; beleidsmakers op het gebied van erfgoed. Alle data worden via de GTM-website aangeboden als open data.

Werkwijze

Alle te gebruiken bronnen moeten digitaal beschikbaar zijn, of gemaakt worden. Originele bronnen worden gedigitaliseerd en waar nodig worden gegevens handmatig uit een bron opgenomen in een digitaal bestand. Het digitaliseren gebeurt met hulp van vrijwilligers. Op de website <https://www.goudatijdmaschine.nl/> wordt alle informatie weergegeven. Door het koppelen van databestanden kan de ontwikkeling van de stad Gouda in kaart gebracht worden.

Terugblik op 2025

Inleiding

2025 was wederom een zeer succesvol jaar voor GTM. De gestelde doelen in het projectplan 2025 zijn bijna allemaal gehaald. De hoeveelheid gedigitaliseerde data is wederom sterk uitgebreid. Er was meer aandacht voor communicatie en dat heeft geleid tot een verbeterde informatie en zichtbaarheid voor een breed publiek. De kerngroep als geheel functioneert uitstekend en de in gang gezette extra aandacht voor het aspect communicatie heeft geleid tot aandacht voor GTM voor een breed publiek.

De verkregen subsidies zijn ingezet voor het ontwikkelen van een game en een publieksviewer. Ook is er in 2025 weer een subsidie verkregen. Dit is een subsidie via RCE vanuit een Europese Unie-initiatief ([Faro-regeling](#)) om een breed publiek te betrekken bij

digitalisering van Erfgoed. De subsidie bedraagt €99.660 en is een gezamenlijke aanvraag van 4 Tijdmachines: Hilversum (penvoerder), Utrecht, Amsterdam en Gouda.

Binnen de kerngroep is veel gesproken over de vorm van een publieksviewer voor visualisatie van GTM-data. De subsidie is ingezet om met het bedrijf Total Design een viewer te ontwikkelen waarbij jaartal en gebouwen/locatie leidend zijn. Daarnaast is er besloten om voor specifieke data ook aparte publieksviewers te ontwikkelen. In overleg met de Straatnamencommissie wordt daarom nu met GTM-data als bron een website ontwikkeld, waarin achtergrondinformatie over straatnamen in Gouda gevonden kan worden.

Realisatie gestelde doelen

In het projectplan voor 2025 waren een aantal specifieke doelen geformuleerd. Deze zijn als volgt ingevuld:

GTM verder uitbouwen:

- *Continuering en verder uitbreiden van digitalisering van data.*
Vrijwilligers, die begeleid worden vanuit de werkgroep Digitalisering hebben gewerkt aan diverse digitaliseringsprojecten. De status van de verschillende projecten aan het einde van 2025 is in onderstaande tabel weergegeven.

Status digitaliseringsprojecten

Project	Betrokkenen	Percentage afgerond eind 2025
<i>Digitalisering in het streekarchief (o.l.v. Marianne van der Veer)</i>		
Hofstedegeldregister	Nel Frerichs	50%
Hoofdgeldregister	René Dikhoff, Nel Frerichs, Marie-Louise Pierson, Henny van Dolder	Afgerond
Apparaat Matthijs Bijlagen Eigendomsovergangen	Henk Hilgevoord	Afgerond
Begraafbriefjes	Marcel van Dasselaar, Cor Revet	
Apparaat Matthijs Eigenboeken	Diverse vrijwilligers	95% ingevoerd, 15% gecontroleerd
Naamlijsten Kadaster Gouda	Ed van Rossum	50%
Register St. Jan (project 'De Pest in Gouda')	Marie-Louise Pierson, Siem van Velzen	10%
<i>Vele Panden (website GTM) (o.l.v. Bob Coret)</i>		
Afbeeldingen geo-positioneren	Wisselend aantal online vrijwilligers	40%
Adressen noteren	"	60%
Adresboeken	"	50%
Kaarten georefereren	"	75%

- *De stad verder geo-temporeel in kaart brengen door koppelen van relevante data; definiëren van benodigde datasets.*
Er zijn door de werkgroep ICT weer diverse bestanden toegevoegd aan GTM. De werkgroep 'De Wijdstraat' heeft grote vorderingen gemaakt en alle panden door de jaren heen in kaart kunnen brengen.
Er is een project 'De Pest in Gouda' gestart. Dit project richt zich op de 17^e eeuw.

Presentatie voor een breed (Gouds) publiek continueren en uitbouwen:

- *Artikelen in Het Kontakt/Goudse Post.*
In 2025 zijn er 5 artikelen verschenen in Het Kontakt/Goudse Post:
 - 9 april, Marianne van der Veer-Wolff, [Adresboeken vertellen Goudse verhalen](#).
 - 21 mei, Coretta Bakker, [Verhalen achter oude paspoorten](#) (NB: SAMH of GTM?)
 - 23 juli, Henkjan Sprokholt, [Goudse verrassingen in Brussels archief](#).
 - 19 november, Bianca van den Berg, [Het bedrijf van Nederhorst aan de Turfmarkt nader bekeken](#) (gecorrigeerde versie, [oorspronkelijke publicatie](#) op 12 november).
 - 30 december, Margriet de Kruijf en Peter Kuppen, [Wie was Rebekka Kroeders?](#)
- *Deelname aan Open Monumentendag.*
Ook in 2025 heeft GTM deelgenomen aan de Open Monumentendag op zaterdag 13 september, met een goed bezochte stand in de Gouwe Kerk.
- *Lezingen, artikelen en andere vormen van presentatie.*
 - 3 maart, bijdrage van Peter Kuppen over de Pest bij [‘Stadspraat’](#) van RTV Gouwestad.
 - 17 juli, bezoek van RCE, team Erfgoed en Leefomgeving aan GTM (Bianca van den Berg, Henkjan Sprokholt en Coretta Bakker).
 - Op 1 september heeft Bob Coret GTM gepresenteerd voor de afdeling Collectie-informatie en Archief van het Rijksmuseum.
 - Op 14 oktober was er een werksessie Tijdmachines X RCE, georganiseerd door de RCE. Daar is GTM gepresenteerd door Bob Coret en Bianca van den Berg.
 - Op 22 november 2022 is GTM gepresenteerd op de ledendag van die Goude door Bob Coret en Peter Kuppen.
- *Realiseren van een publieksviewer (samen met Total Design).*
In 2024 is bij Stichting PICA een subsidie verkregen vanuit de [financieringsregeling Verbonden Digitaal Erfgoed](#) (€ 74.543, penvoerder SAMH). In 2025 is gestart met het bedrijf Total Design om een publieksviewer te realiseren. Eind 2025 was er een [eerste versie](#). In 2026 wordt het project afgerond.
- *Realiseren van de game De Gouda Tijddetective (samen met Living Story, Tourio en Museum Gouda).*
In 2024 zijn twee subsidies toegekend (€ 73920, van DigitAll; € 23040, van Mondriaanfonds, penvoerder voor beide Museum Gouda) om een [game op basis van GTM-data te realiseren](#). In 2025 zijn de subsidies ingezet om de game te realiseren. Eind 2025 was er een eerste versie en in het voorjaar van 2026 wordt de game opgeleverd.
- *Toegankelijkheid van GTM-informatie via de website www.goudatijdmaschine.nl verder verbeteren.*
In 2025 is de website op diverse punten verbeterd op toegankelijkheid en overzicht.

Betrekken van jongeren (middelbare school, vervolgoopleidingen) bij GTM:

- *Definiëren van onderzoeksprojecten voor scholieren (bijvoorbeeld voor Pre-University College en profielwerkstukken).*

In 2025 hebben twee studenten van de Pre-University College, Universiteit Leiden, een onderzoeksproject gedaan naar de Pest in Gouda aan de hand van het register 1616-1637 van het pestziekenhuis (begeleiding door Marianne van der Veer en Peter Kuppen). Dit heeft geresulteerd in een verslag van de studenten, dat ze ook ingezet hebben als profielwerkstuk.

- *Inzicht krijgen in de specifieke interesse van jongeren als het gaat om historisch Gouda door in gesprek te gaan met zowel docenten van scholen als de jongeren zelf.* Heeft in 2025 nog geen specifieke aandacht gekregen.

Verder uitbouwen van het netwerk:

- *Landelijk contact met tijdmachineprojecten continueren/uitbreiden.*
De samenwerking met de tijdmachines van Hilversum, Utrecht en Amsterdam heeft geleid tot een gezamenlijke projectaanvraag bij de Europese Unie. Het betreft een subsidiepot ('Faro-gelden') om een breed publiek te betrekken bij digitalisering van Erfgoed. De aangevraagde subsidie is toegekend en bedraagt €99.660. Penvoerder is Hilversum. De Subsidie loopt een jaar en wordt gestart op 1 april 2026. Voor het project moet elke tijdmachine een bijdrage van 156 uur personele inzet leveren als 'in kind' bijdrage. Dit kunnen uren van vrijwilligers zijn.
- *Deelname aan Time Machine Europe continueren en verder benutten.*
Gouda Tijdmaschine wordt sinds 2024 vermeld op de projectenpagina van Time Machine Europe (TME, <https://www.timemachine.eu/ltn-projects/gouda-time-machine/>). De deelname aan TME heeft in 2025 niet geleid tot enige activiteit.

Projectplan 2026

Inleiding

In 2026 wordt voortgebouwd op de successen van 2025. Het opgebouwde netwerk wordt geconsolideerd en verder uitgebreid, met name de samenwerking met de Gemeente Gouda. Digitaliseringsprojecten worden voortgezet en nieuwe worden gestart. De werkwijze van de kerngroep zal worden geëvalueerd en verder verbeterd. De eerste publiekviewers zullen worden gepresenteerd. De game Gouda Tijddetective zal geïntroduceerd worden in Gouda.

Kansen/uitdagingen

GTM als samenwerking tussen Die Goude en SAMH maakt het project uniek omdat daarmee GTM toegang heeft tot zowel een betrokken achterban met heel veel historische kennis van Gouda, als het archiefmateriaal wat benodigd is voor GTM. Ook de aansluiting van een groot aantal enthousiaste vrijwilligers maakt GTM uniek en succesvol. De uitdaging is om de ingeslagen weg te continueren. Het is van groot belang om iedereen, zowel kerngroepleden als vrijwilligers, betrokken te houden. Voor de vrijwilligers, door belang en resultaat van GTM-projecten te blijven toelichten, bijv. in de GTM-café's. Voor de kerngroepleden, door in gesprek te blijven over de doelen en werkwijze. Voor zowel vrijwilligers als de kerngroepleden is informeel contact (bijv. naborrelen) ook van groot belang.

GTM is met name gericht op de geïnteresseerde leek, op zoek naar de geschiedenis van bijvoorbeeld een bepaald huis of gebouw in Gouda. De Gemeente Gouda heeft ook interesse in de aanpak en data van GTM. In 2026 moet nader besproken worden hoe dit vorm kan krijgen. Een kans is ook om in Gouda vanuit GTM digitale erfgoeddata duurzaam centraal bereikbaar te maken.

Risico's

GTM is afhankelijk van specifieke kennis op velerlei gebied en is op dit vlak kwetsbaar. In de kerngroep is heel veel relevante kennis vertegenwoordigd, maar cruciale specifieke kennis is veelal vertegenwoordigd door slechts één persoon. Dit is een punt van aandacht in het kader van continuïteit.

Een tweede risico betreft het feit dat GTM uitgevoerd wordt door vrijwilligers. Dat vrijwillige karakter maakt continuering op de lange termijn kwetsbaar. Van belang om de voortgang van GTM te garanderen is daarom:

- Actieve samenwerking tussen Die Goude en SAMH in stand houden voor GTM en actieve bewaking van de voortgang vanuit deze organisaties;
- Behoud van de actieve betrokkenheid van SAMH bij digitalisering en aansturing van de groep;
- Infrastructuur (dataservers; website en onderhoud daarvan) onderbrengen bij en opnemen in een professionele organisatie, bijv. SAMH.

Een derde risico is de kwaliteit van de data, bijvoorbeeld dat data ongemerkt foutief ingevoerd is. Ook duurzame opslag van data is een punt van aandacht. Een kwaliteitssysteem zou daarom ontwikkeld moeten worden.

Gedetailleerd plan voor 2026

Werkwijze

De kerngroep is ook in 2026 leidend. De structuur wordt niet wezenlijk veranderd. Er zijn werkgroepen rondom specifieke projecten/werkzaamhedenproject. De volgende werkgroepen zijn momenteel actief, waarbij de trekker van de groep aangegeven is:

- Digitalisering (Marianne van der Veer)
- ICT (Bob Coret)
- Communicatie (Margriet de Kruijf)
- Wijdstraat (Marilou Remmelts en Bianca van den Berg)
- Game (Peter Kuppen)
- Publieksviewer (Coretta Bakker).
- IOTM (Inside-Out Time Machines, Faro-regeling) (Coretta Bakker en Bob Coret)

Overlegschem

Ook in 2026 vergadert de Driehoek maandelijks (2e vrijdag van de maand, 9:00u). De kerngroep vergadert ook maandelijks (laatste vrijdag van de maand, 15:30u). De GTM-café's, georganiseerd door SAMH voor de vrijwilligers van GTM, zijn in 2026 eenmaal per kwartaal. Groepjes van de kerngroepleden die een specifiek project uitvoeren, komen op eigen initiatief bij elkaar. De GTM-café's en vergaderingen van de kerngroep worden afgesloten met een borrel.

Doelen

De specifieke doelen voor 2026 zijn als volgt:

- GTM verder uitbouwen:
 - Continueren en verder uitbreiden van digitalisering van data;
 - De werkwijze die gebruikt is bij het project Wijdstraat verder uitrollen over de stad.
 - In overleg met Die Gouda onderzoeken in hoeverre digitale erfgoed data, niet ondergebracht bij SAMH, duurzaam gecentraliseerd opgeslagen/bereikbaar gemaakt kan worden.
- Presentatie voor een breed (Gouds) publiek continueren en uitbouwen:
 - Tweemaandelijks artikelen in Het Kontakt/Goudse Post;
 - Deelname aan Open Monumentendag;
 - Lezingen, artikelen en andere vormen van presentatie;
 - Realiseren van een publiekswviewer voor de straatnamen van Gouda (samen met de Straatnamencommissie en Die Goude);
 - Introduceren van de publiekswviewer, ontwikkeld met Total Design;
 - Introduceren van de game De Gouda Tijddetective in Gouda;
 - Toegankelijkheid van GTM-informatie via de website www.goudatijdmaschine.nl verder verbeteren.
- Betrekken van jongeren (middelbare school, vervolgonderwijs) bij GTM:
 - Definieren van onderzoeksprojecten voor scholieren (bijvoorbeeld voor Pre-University College en profielwerkstukken);
 - Inzicht krijgen in de specifieke interesse van jongeren als het gaat om historisch Gouda door in gesprek te gaan met zowel docenten van scholen als de jongeren zelf.
- Verder uitbouwen van het netwerk:
 - Landelijk contact met tijdmachineprojecten continueren/uitbreiden;
 - Deelname aan Time Machine Europe continueren en verder benutten;
 - Contact met de Gemeente Gouda intensiveren en structureren.
- Opzetten van een kwaliteitsplan voor digitalisering van erfgoeddata en duurzaam beheer daarvan.

Budget

De begroting voor 2026 is al opgesteld en voorgelegd aan Die Goude door SAMH. De kosten zijn vooralsnog gering en betreffen lopende zaken (zaalhuur, koffie, attenties). Voor de game en publiekswviewer zijn subsidies verkregen die lopen via respectievelijk Museum Gouda en SAMH. De subsidie vanuit de Faro-regeling loopt via SAMH.

Kerngroep GTM,
Maart 2026